

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/368/2013
Identifikačné číslo spisu:	1112216999
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1112216999.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Y., bývajúceho v U., zastúpeného JUDr. Lubomírom Müllerom, euroadvokátom, so sídlom v Prahe, Symfonická č. 1496/9, Česká republika, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb. vo výške 113,41 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7 C 112/2012, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2013 sp. zn. 5 Co 325/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia v sume 16,11 Eur advokátovi žalobcu do 3 dní.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“) zo 7. januára 2013, č. k. 7 C 112/2012-31, súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 113,41 Eur s príslušenstvom, ako aj na náhradu trov konania v sume 48,46 Eur, všetko do pätnástich dní od právoplatnosti rozhodnutia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej podané v časti náhrady trov Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. mája 2013, sp. zn. 5 Co 325/2013, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne potvrdil a žalovanú zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16,11 Eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa a uviedol, že aj vzhľadom na skutočnosť, že k navyšovaniu trov právneho zastúpenia došlo aj v dôsledku správania žalovanej, nepovažuje výšku trov konania za neprimeranú a vyžadujúcu uplatnenie moderačného práva podľa ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie v mene žalovanej štátna tajomníčka na základe poverenia ministra, ktorá žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie

konanie z dôvodu, že v konaní došlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené a teda arbitrárne.

Žalobca vo svojich písomných vyjadreniach k dovolaniu uviedol, že dovolanie voči predmetnému rozhodnutiu nie je prípustné, pretože žalovanej nebola nijakým spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom a zároveň, že dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou. Taktiež poukázal na neprípustnosť dovolania žalovanej z dôvodu, že hodnota sporu nedosahuje výšku podľa § 238 ods. 5 O.s.p. - trojnásobok minimálnej mzdy v príslušnom období. Rozhodnutia oboch súdov považuje za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr či dovolanie podala oprávnená osoba a dospel k záveru, že štátna tajomníčka, ktorá v mene žalovanej podala dovolanie, bola na tento úkon oprávnená.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 240 ods. 1 prvá veta O.s.p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni.

Aby dovolanie malo právne účinky, t. j. aby na jeho základe vznikli procesné vzťahy vyplývajúce z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, musí spĺňať požiadavky stanovené pre tento úkon procesným predpisom. K základným náležitostiam dovolania v prvom rade patrí, že opravný prostriedok podal procesne legitimovaný subjekt, ktorým v dovolacom konaní môže byť len účastník. Účastníkom konania podľa § 90 O.s.p. je navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje. Ak je účastníkom právnická osoba, koná za ňu štatutárny orgán, prípadne iná osoba, ktorá je na úkon oprávnená na základe zákona alebo na základe osobitného poverenia.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 21 ods. 5 O.s.p. každý, kto koná za právnickú osobu, štátny orgán alebo štát, musí svoje oprávnenie preukázať, ak také oprávnenie nevyplyva z obchodného registra alebo z iného verejného registra, alebo ak také oprávnenie nie je známe súdu z jeho činnosti.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister. Ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností štátny tajomník. Minister môže poveriť aj v iných prípadoch štátneho tajomníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností.

Z obsahu spisu vyplýva, že dovolanie v mene Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky ako orgánu konajúceho v mene Slovenskej republiky podala namiesto ministra štátna tajomníčka L.. Na výzvu dovolacieho súdu dovolateľka predložila kópiu poverenia zo dňa 9. júla 2013, na základe ktorej minister spravodlivosti poveril štátnu tajomníčku L. na schválenie a podpis mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. mája 2013, č. k. 5 Co 325/2013-53. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.). Následne dovolací súd skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1

písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovoláním žalovanej je napadnuté uznesenie, ktoré v § 239 ods. 1 a 2 nie je uvedené ako uznesenie, proti ktorému je dovolanie prípustné. Predmetné dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné nie je, keďže dovolanie smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu týkajúceho sa trov konania. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. je dovolanie proti výroku o trovách procesne neprípustné aj vtedy, ak inak smerovalo proti uzneseniu uvedenému v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolací súd nezistil a tieto vady nenamietala ani žalovaná. Osobitne sa však dovolací súd zaoberal vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú žalovaná namietala.

Vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t. j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom mala podľa žalovanej spočívať v tom, že odvolací ako aj prvostupňový súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnili, nevysporiadali sa s relevantnou argumentáciou žalovanej, ktorá bola spôsobilá ovplyvniť výsledok sporu v napadnutej časti. Rozhodnutia oboch súdov nesú podľa žalovanej znaky arbitrárnosti, čím je daná prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci (§ 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 4, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru že nie je dôvodná námietka dovolateľky týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací súd tu najmä poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Právo účastníka (a povinnosť súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ide o podstatnú náležitosť každého rozhodnutia súdu, považovanú za imanentnú súčasť práva na spravodlivý proces. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., pričom v spojitosti s § 211 ods. 2 O.s.p. platí toto ustanovenie primerane aj pre odvolací súd. Uvedené zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru ESLP (pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie musí uviesť dostatočné dôvody na ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Georiadis v. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane pripomenul, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu a že takéto odôvodnenie musí obsahovať aj uznesenie odvolacieho súdu bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06, I. ÚS 241/07, I. ÚS 211/12).

V danom prípade súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku stručne opísal, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, priebeh dokazovania, skutkový stav, ktorý zistil z vykonaných dôkazov a citoval aj právne normy, ktoré na prejednávajúcu vec aplikoval. Svoje skutkové a právne závery primerane vysvetlil (ich správnosťou sa dovolací súd nezaoberal) - žalobe vyhovel a žalovanú zaviazal na náhradu trov konania žalobcovi v zmysle zásady úspechu v spore. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí (odvolaním bol napadnutý len výrok súdu prvého stupňa o trovách konania) skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. sa v celom rozsahu stotožnil aj s jeho odôvodnením. Pri posudzovaní preskúmateľnosti uznesenia odvolacieho súdu bolo preto treba prihliadnuť na to, že toto rozhodnutie v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa taktiež postačujúco vysporiadal s námietkou žalovanej týkajúcou sa možnej aplikácie ustanovenia § 150 O.s.p., kde uviedol, že taktiež nevzhliadol žiadne osobitné dôvody pre aplikáciu § 147 ods. 1 O.s.p. alebo § 150 ods. 2 O.s.p. Vychádzajúc z doposiaľ uvedeného dovolací súd konštatuje, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa v prejednávanej veci uplatnila druhá časť právnej vety vyššie spomínaného stanoviska, nakoľko právo dovolateľky na riadne odôvodnenie rozhodnutia porušené nebolo. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno v žiadnom prípade považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2) a účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné (zásadné), avšak nie všetky otázky a námietky spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od

znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalobcovi vypracovaním vyjadrenia z 29. júla 2013 doplnené podaním z 27. apríla 2015 k dovolaniu žalovanej, a to v celkovej výške 16,11 Eur (§ 13a ods. 2 písm. b/ v spojení s § 13a ods. 5 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej len „vyhláška“). Sadzbu tarifnej odmeny súd určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vychádzajúc z hodnoty predmetu konania (trovy konania vo výške 48,46 Eur), pričom jeden úkon právnej služby v zmysle § 10 ods. 1 v spojení s § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky činí sumu vo výške 8,30 Eur (1 z 16,60 Eur), čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky (7,81 Eur) platnej v čase podania vyjadrenia] predstavuje spolu sumu 16,11 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.